

"ידוע שהרמב"ם כתב את חיבורו בכמה מהדורות, כלומר, לאחר בכתובה בפעם הא' הגי', ומכיון שבינתיים הוסיף פליאות חכמה על חכמתו" בעמקות ובקיאאות כו', הנה בכמה מקומות תיקן, שינה והוסיף כו', ויש אומרים שאח"כ תיקן כו', גם פעם שלישית וכו'... ובתקופה האחרונה נתגלו ומתגלים כתבי יד דחיבור הרמב"ם ממהדורה יותר אחרונה ובפרט כת"י תימן, אשר, עפ"י המקובל בתימן, קיימו יהודי תימן קשר הדוק עם הרמב"ם, ע"י שלוחים כו' ומפעם לפעם שלחו לעדכן ולהגי את ספריהם עפ"י התיקונים וההשלמות האחרונים, עד לאחרוני האחרונים, של הרמב"ם, כך שלדבריהם המהדורה שבידם היא המתקנת והמדוייקת ביותר..."

(מתוך הספר "כללי רמב"ם, עפ"י שיחות ומכתבי כ"ק מנחם מענדיל שליט"א", כפר חב"ד, התשנ"א, עמוד 149)

"...קטעים רבים: א) נשמטו מחמת שגגתם של מדפיסים, ב) שינויי לשון רבים הוכנסו ע"י הצנזורים בדפוסים השונים. לכן, כאשר מבקשים לדייק ברמב"ם יש לבדוק את הפרטים תוך שימוש בדפוסים קדומים וכאלה שלא שלטו בהן ידי הצנזורים. במיוחד כתבי יד מתימן..."

(שם, עמ' 115)

משנה תורה להרמב"ם – מהדורת מופת בכרך אחד, לציון שמונה מאות שנה לפטירת הרמב"ם

הרב חננאל סרי

מהדורת מקבילי שיצאה לאחרונה לאור עולם יוצרת סטנדרט חדש במהדורות משנה תורה של הרמב"ם. מדובר במהדורה שכשמה כן היא מהדורת מופת של ממש. העורך הראשי הרב יוחאי מקבילי מנצח על כמות מרשימה של אנשים אשר חברו יחדיו, ונידבו כשרונות מתחומים רבים ומגוונים (תורה, לשון, מחשבים, ועוד רבים), כל אלה חברו להוצאת מוצר ספרותי כביר, אשר יש גם מי שיכנה אותו "ספר עזרה", תחת חסותה של האכסניה המכובדת של מוסדות אור וישועה שנוסדו על ידי הרה"ג א"ר זייני שליט"א.

במהדורה החדשה יכול הלומד לראות מול עיניו פרק שלם, דבר שמסייע רבות בשינון ובמעקב אחרי מבנהו של הפרק. מאפייני זה אמנם היה קיים בשתי מהדורות קודמות, אלא ששתיהן חסרו את המאפייני הבא שהינו חדש, ייחודי ובעל ערך רב.

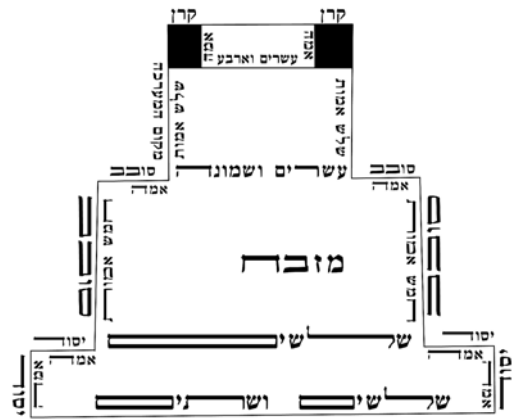
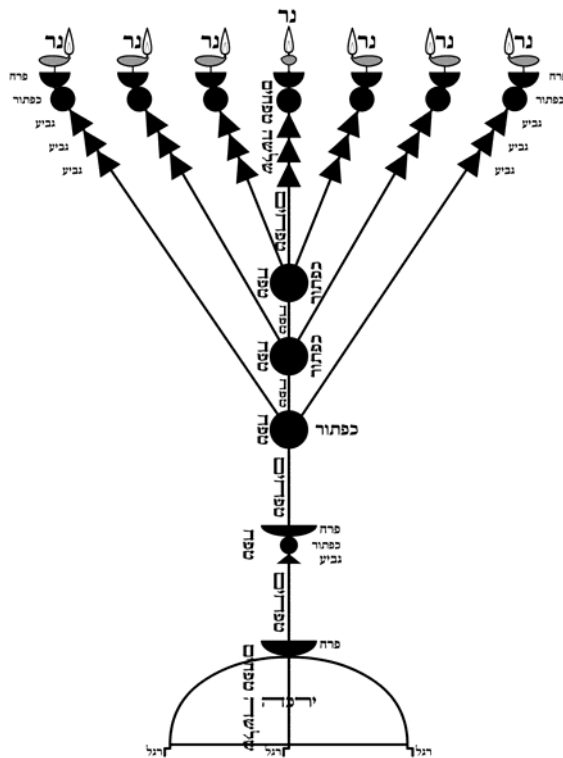
עיקר חשיבותה של המהדורה החדשה בהיותה מושתתת על נוסח כתבי יד. כל שגיאות הדפוס נופו ממנה, וחבל רק שלא סומנו כל המקומות הרבים בהם שונה נוסח זה מנוסח הדפוס, דבר שהיה ממחיש לקורא את גודל המפעל העומד בפניו. נוסח ההלכות וחלוקתם המקורית (כפי הצהרת הרמב"ם שיהיו קלות לשינון), מובא על פי מהדורתו של הרב קאפח, שהיה כפי הנראה

הבקי ביותר בכתבי הרמב"ם, מביין כל העוסקים במשנתו בתקופתנו. עם זאת, לא נתנו העורכים לאהבתם לקלקל את השורה, ובמקומות בהם הכרעותיו שנויות במחלוקת, ציינו בגליון את נוסח המהדורות המקבילות שהתבססו על כתבי יד. כך ניתן לראות גם את גירסתם של כל המהדורות החשובות שקיימות בימינו; כ"י אוקספורד, מהדורותיהם של הרב שילת והרב רבינוביץ, מהדורת פרנקל ומכון ממרא. זאת ועוד, גם נוסחאות שצוינו בתשובות לחכמי לונדון, אותם ראה הרב קאפח כמזויפות, הובאו בגליון ולא נעדר מקומן.

תופעת המקומות בהם חזר בו הרמב"ם ותיקן היא כבר דבר ידוע. באותם מקומות שמוסכם על הכל שמדובר בתיקון מידו של הרמב"ם, צוין הדבר.

הוספת המפתחות, גם היא דבר שנעשה בטוב טעם, המפתחות נוחים לשימוש, ובציון הפסוקים מצוטט אותו חלק שנידון בהלכה המצוינת. כאן כדאי לציין שבכל המפתחות כמו בכל ההלכות שבספר הפסוקים מובאים בניקודם, דבר ההופך את קריאתם למדויקת ונכונה.

ניתן למנות עוד ועוד מאפיינים ייחודיים, אך אין תחליף להתנסות אישית, שהיא חוויה אסטטית ואינטלקטואלית, טעם של פעם בסטנדרטים חדשים. יהי רצון שישמש ספר זה מנוף חדש לכל העוסקים במשנת הרמב"ם, במיוחד לאחר שנוסף עידודו של הרבי מלובביץ' לקביעת לימוד יומי בספר זה, ולעורכי המהדורה נאחל שתוסיף ידם לעשות חיל, ויפוצו מעייניהם חוצה.

ציור המנורה והמזבח במהדורה זו, יחד עם ציורים מרהיבים נוספים צויירו מחדש מעשה אומן בנאמנות למקור, הציור באדיבות בעלי הזכויות במהדורת משנה תורה המדויק מכתבי יד בכרך אחד עם שמונה מפתחות.

© כל הזכויות שמורות. www.mishnetorah.com